

MULGIKIILSE LAULUMÄNGU

Väljavalije ja juhendeje **Mändmaa Annika**

Kandlel ja hiiu kanndlel **Mändmaa Annika**

Lõõtspillil **Koppel Juhan**

Viiulil **Veinberg Kelly**

Mulgi keelege avits **Laande Alli**

2022

1. TULE VÄL'LÄ PÄEVÄKENE

Anna Evert (1961), Karksi
(Kogunud H. Tampere)
RKM MGN 2 615 c

Tule väl'lä päeväkene, kas'ke
Mia anna sulle pätsi leibä, kas'ke
Päeväpoisil poole pätsi, kas'ke
Kuul anna kullast leiba, kas'ke
Vilul anna villast leibä, kas'ke
Tule väl'lä päeväkene, kas'ke

2. OBESEMÄNG

A. Wahlberg, 1873-1875 (kogutud) & 1888 (saadetud), Helme khk
EKMS 4° 5, 487 (457)

Laulje võtave tõinetõise käest kinni, teeve üte sõõri ja laulve kõndiden.

Nende keskel on üits ek kaits tüdärlast, kedä obene saap nimetet ja sis irnume piave.

Laulje:

Et sa irnu mu obene – val'ale
Et sa karga kaara süüje – val'ale

Obene kargap ja irnup lustilikult:

Ei ma pane palgi ette – val'ale
Egä vii su vehmerile – val'ale
Egä saada saani ette – val'ale
Ma vii talli su mäele – val'ale
Ette anna einujani – val'ale
Ette kanna kaurajani – val'ale
Pilust pista peeni einu – val'ale
Akkenest ma anna kaara – val'ale
Läbi lae lassi einä – val'ale
Irnu, irnu mu obene – val'ale

Viis: E. Vasar, Paistu, Kärstna
GEG, DH 519, 31

3. LAMBAMÄNG

*Grete Jents 1884–1985 (1961), Karksi
Kogunud H. Tampere
RKM MGN 2 548 b*

Karja meid aeti
Vits meil piii pisteti
Kanik kätte kääneti
Murru puhu murreti
Mia oia memme ut'tu
Mia kaitse taadi karja
Memm tiip mulle uvve kuvve
Sinissida sukkasida
Unt läit's karja ui, ai
Süü ärä äiä lammas
Jätä maha minie lammas
Jätä maha minie lammas

**No, tulli karjane tagasi ja vaatase, et lambit es ole. Sis läits lambit taga otsme.
Lamba tuudsiv karjatse ääle ärä ja akassive äält tegeme sääl.**

Karjane: Tere-tere! Kas sa mu lambit näit?

Hunt: Es näe.

Karjane: Mes sul sääl taga sellä om?

Hunt: Ne oo taevatäheks ja aavaleheks.

Karjane: Kas kutsu võip?

Hunt: Võip küll, et mikeperäst ei või.

Sis lamba tulliv undi sellä tagast. Nüüt akati lambit ruuvme.

Kes puust üle kargave ästi, nii jääs üle talve.

Kes ei karga ja nee sis lüvväs maha või üitspuha, mes nendega tetäs.

Kar-ja meid a - e - ti, Vits meil pii - u pis - te - ti, Ka - nik kät - te kää - ne - ti, Mur - ru pu - hu mur - re - ti

Mi - a oi - a mem - me ut' - tu, Mi - a kait - se taa - di kar - ja, Memm tiip mulle uv - ve kuv - ve, Si - nis - si - da suk - ka - si - da

Unt läit's karja u - i, ai, Süü ä - rä äi - ä lam - mas, Jä - tä ma - ha mi - ni e lam - mas, Jä - tä ma - ha mi - ni - e lam - mas.

4. KULLIMÄNG + LIIRI-LÕÕRI!

Mihkel Ilus (1889), Halliste khk.
H II 22, 532/3 (13)

Kuuts, kuuts kullike
Naats, naats nabrake
Kunnes kulli pesäke?
Taga tare tamme otsan
Kunnes sii tamm jäi?
Vana miis ragus tamme
Kunnes sii vanamiis jäi?
Vanamiis sures ärä
Kunnes temä mateti?
Pikä põllu piindrä ala
Kunnes sii piinär jäi?
Kana sabits piindre
Kunnes sii kana jäi?
Kana karras ruugu
Kunnes sii ruug jäi?
Vikat niit(is) ruu.
Kunnes sii vikät jäi?
Kõvask kulut vikäti,

Kunnes sii kõvask jäi?
Kõvask karras kandu.
Kunnes sii kand jäi?
Karu kaap(is) kannu
Kunnes sii karu jäi?
Karu vuure vette
Kunnes sii vesi jäi?
Must ärg jõi vii.
Kunnes sii must ärg jäi?
Must ärg läits lauta.
Kunnes sii laut jäi?
Tuli palut lauda.
Kunnes sii tuli jäi?
Tuli läits taivas.
Mikeg' sinna perrä minti?
Padadege-pangedege
Raudiste ratastege.
Vaskiste vangertege.

Viis: Halliste
RKM II 104, 478

Kuuts, kuuts kul - li - ke, Naats, naats nab - ra - ke

Kun - nes kul - li pe - sä - ke - e? Ta - ga ta - re tam - me ot - san

5. TAALRIMÄNG

*M. Tiidur (1880-1890), Paistu khk.
EÜS IV 439 (889)*

Taaler-taaler, sii piap käimä
ütest käest tõise kätte
sii om ää, et sa'i tää,
egä taalerit ei näe
Armas laits sa oled pime
otsme piat sii om ime
sii om ää, et sa'i tää,
egä taalerit ei näe

*Viis: Anna Vari, 1893 a,
kogunud I. Rüütel (1961)
Karksi, Sudiste
RKM II 103, 552 (146)*

Taa - ler - taa - ler, sii piap käi - mä, ü - test kä - est tõi - se kät - te
sii om ää, et sa'i tää, e - gä taa - le - rit ei näe

6. KUUTS-KUUTS KULLIKENE

*Liisu Mägi (Puru Liisu), Paistu, (kogunud O. Loorits)
ERA Fon. 335 b*

Kuuts-kuuts kullikene
Naats-naats narrakene
Mes sii kulli meile otsiv?
Kull otsiv külä kanuje
Kull otsiv kuke päidä
Mõnda kirju kalkunida
Mõnda paari partsisida
Oh sina ullu kullikene
Mes otsid me talule
Meil om kana kammerinna
Kuke kulda kellerinna
Milla saa sinna talule
Kus om kana kaputjalga
Kuke kulla õrre pääle
Vaata me kulli pääle
Miänes olli kullike(ne)
Kull ku einä kuhjake(ne)
Miänes kulli nõnake(ne)
Nagu kaju kooguke(ne)
Miänes kulli kõrvakeise
Nagu õbehelmeke(ne)
Kuuts-kuuts kullikene...

Kukk: Tere, mes sa tiit siin?

Kull: Auku kaju

Kukk: Mes sa auguge tiit?

Kull: Süsä aa õhkme

Kukk: Mes sa südsege tiit?

Kull: Aa vetta kummass

Kukk: Mie sa viige tiit?

Kull: Kana-kuke karvi katu

Kukk: Mie nii kana-kuke kurja teive?

Kull: Isände erne ja emände läätse sõive ära

Kukk: Kanakse oidke nüid

Ku - uts - ku - uts kul - li ke - ne - e, Na - ats - na - ats nar - ra - ke - ne

7. ME LÄÄME RÜGÄ LÕIKAME

*Mall Paulson, Holstre, Paistu
ERA Fon. 459 b*

Me lääme rügä lõikame :|
Kes meist kolmest kokku köidäp :|
Miu oma Anneke :|
Millal mia tedä näi :|
Eilä õhtu ea valgel :|
Ea valgel kuu all :|
Kolme koidu keskeella :|

Me lää - me rü - gä lõi - ka - me, Me lää - me rü - gä lõi - ka - me - e

Kes meist kol - mest kok - ku köi - dāp, Kes meist kol - mest kok - ku köi - dāp

8. LINNAMÄNG

A. Wahlberg, 1873-1875 (kogutud) & 1888 (saadetud),
Helme khk
EKMS 4° 5, 487 (457)

***Siin laulvad kaks salko vastastikko,
teine salk küsib ja teine vastab.***

Mes oo liina :| – elleriaas
Linust liina :| – elleriaas
Külle tettü :| – elleriaas
Künnapuusta :| – elleriaas
Vaheseinä :| – elleriaas
Vahterista :| – elleriaas
Otsaseinä :| – elleriaas
Otsikista :| – elleriaas
Lagi tettü :| – elleriaas
Latikusta :| – elleriaas
Põrmandu pantu :| – elleriaas
Põvvakivest :| – elleriaas
Uss oo tettü :| – elleriaas
Uibuista :| – elleriaas
Paari pantu :| – elleriaas
Pütsikuista :| – elleriaas
Kattus pantu :| – elleriaas
Kanamunest :| – elleriaas
Tulge sissi :| – elleriaas
Noore mehe :| – elleriaas
Ostke siidi :| – elleriaas
Ostke väitsi :| – elleriaas
Minge vällä :| – elleriaas
Nooremehe :| – elleriaas

Viis: Paistu
J. Kunder, EÜS IV 608 (3)

9. SIKAKÕINE

*J. Kuusik (1889), Karksi khk.
H II 23, 50*

Tere-tere, tere-teresikakõine, sikakõine, sikakõine
Jumalime Jumalimeärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Kunnes käüsit, kunnes käüsitsikakõine, sikakõine, sikakõine?
Veskel käüsi, veskel käüsiärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Mes veskel, mes veskelsikakõine, sikakõine, sikakõine?
Nisu püügelt, nisu püügeltärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Mikeg(e) mõõdit, mikeg(e) mõõditsikakõine, sikakõine, sikakõine?
Sar'vege, sar'vegeärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Mikeg(e) pühksid, mikeg(e) pühksidsikakõine, sikakõine, sikakõine?
Abendege, abendegeärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Koe's su, koe's su magame pantisikakõine, sikakõine?
Neitsi sängü, neitsi sängüärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Ka sii neitsi, ka sii neitsi siut es pessäsikakõine, sikakõine?
Pess küll, pess küllärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Koe's ta lei, koe's ta leisikakõine, sikakõine, sikakõine?
Külgi müüda, külgi müüdaärräkõine, ärräkõine, ärräkõine
Kudas rüüksit, kudas rüüksitsikakõine, sikakõine, sikakõine?
Meku-meku, meku-mekuärräkõine, ärräkõine, ärräkõine

Nõnda lauldes ja tandsites vastastigu

*Viis: Helme
Ado Sepp, EÜS V 225*

Te - re te - re, te - re te - re, si - ka - kõi - ne,
Ju - mal - i - me Ju - mal - i - me, är - rä - kõi - ne,
si - ka - kõi - ne, si - ka - kõi - ne
är - ra - kõi - ne, är - ra - kõi - ne

10. VANAEMÄMÄNG

*Jaan Ainson & Hans Ainson (1894),
Paistu khk., Holstre v.
H II 51, 543/4 (2)*

Lauljad: Lääme, lääme linna – et vodi ruudu;

Vanaemä: Mes sinna linna – purimeri mängu.

L: Vanaemäl ehtit ot'sme – et vodi ruudu;

V: Vanaemäl esiki – purimeri mängu.

L: Lääme lääme linna – et vodi ruudu;

V: Mes sinna linna – purimeri mängu.

L: Vanaemäl kõrti ot'sme – et vodi ruudu;

V: Vanaemäl esiki – purimeri mängu.

L: Lääme lääme linna – et vodi ruudu;

V: Mes sinna linna – purimeri mängu.

L: Vanaemäl põlle ot'sme – et vodi ruudu;

V: Vanaemäl esiki – purimeri mängu.

L: Vanaemäl üükest ot'sme ...

L: Vanaemäl sõlut ot'sme ...

L: Vanaemäl kiisit ot'sme ...

L: Vanaemäl sukke ot'sme ...

L: Vanaemäl kengi ot'sme ...

L: Vanaemäl kaskat ot'sme ...

L: Vanaemäl amet ot'sme ...

L: Vanaemäl kindit ot'sme ...

L: Vanaemäl rästi ot'sme ...

L: Vanaemäl obest ot'sme ...

L: Vanaemäl nuurt miist ...

Vanaemä:

Ole terven, tüdarlaits!

*Viis:
EÜS IV 325 (609)*

11. KAITSKÜMMEND ÜITS

Martna khk. RKM II 248, 281/2 (88)

Ja sii kaitskümmend üits ja sii kaitskümmend kaits ja sii kaitskümmend kolm, neli, viis, kuus.

Ja sii kaitskümmend seidse ja sii kaitskümmend katesse ja kaitskümmend ütesse ja kolmkümmend täüs.

Ja sii kolmkümmend üits...

Ja sii kuuskümmend üits...

Ja sii ütessakümmend üits...

Ja sii nelikümmend üits...

Ja sii seidsekümmend üits...

... ja sada täüs!

Ja sii viiskümmend üits...

Ja sii katessakümmend üits...

Ja sii kaits - küm - mend üits ja sii kaits - küm - mend kaits ja sii
kaits - küm - mend kolm, ne - li, vi - is, kuus. Ja sii
kaits küm - mend seid - se ja sii kaits - küm - mend ka - tes - se ja
kaits - küm - mend ü - tes - se ja kolm - küm - mend täüs.

VAHETRALL 1: TULE TAGASI

J. Müür, Tarvastu, EÜS IX 866

Tule tagasi, tule tagasi, tule lauba õhta tagasi :|

Tu - le ta - ga - si, tu - le ta - ga - si, tu - le lau - ba õ - õh - ta
ta - ga - si. Tu - le ta - ga - si, tu - le ta - ga - si, tu - le lau - ba õ - õh - ta ta - ga - si.

VAHETRALL 2: OH KALLIM, KALLIM, SA EI TÄÄ

Helme, Pikasilla
RKM II 143, 489

Oh kallim, kallim, sa ei tää,
su rinnal engäte om ää.
Sa sulat miu süäme
kui suhkur kuuma kohvisse.

Alma Tamaru, Helme
RKM II 145, 145

Tuul mängip tamme ostege,
ei jõvva tamme liigute.
Sest tamme ossa tugeve
ja juure maa sehen sügäve.

Mari Laanemets, 63a,
kogunud V. Rööp (1961), Halliste khk. Penuja
RKM II 104, 426 (4)

Tal taarikannun tatiku
ja sängisamban lutiku.
Õvven kõndis vana orik,
suun tal olli leväkanik.

Viis: Mari Laanemets, 63a, Kogunud: V. Rööp (1961), Halliste khk. Penuja
RKM II 104, 426 (4)

Tuul män - gip tam - me os - te - ge, ei jõv - va tam - me lii - gu - te.
Sest tam - me os - sa tu - ge - ve, ja juu - re maa sehen sü - gä - ve.

Sii kolmkümmend üits jne... kuni saani vällä!

12. ÜITS-KAITS-KOLM-NELI-VIIS-KUUS-SEIDSE

*Ella Paulson, s 1905
Kogunud O. Loorits ja R. Viidalepp (1935),
Deš H. Tampere
Paistu khk. Holstre v. Pirmastu k.
ERA III 7, 182/3 (26), Fon. 459-a*

Üits-kaits-kolm-neli-viis-kuus, seidse,
kus om minu armuke (sõbrake)?
Ta põle siin, ta põle sääl,
sest temä om Ameerikan.

*Viis: Ella Paulson (s 1905)
Kogunud O. Loorits ja R. Viidalepp (1935)
Paistu khk. Holstre v. Pirmastu k.
ERA III 7, 182/3 (26)*

The musical notation is written on two staves in 2/4 time. The first staff contains the melody for the first line of the song, and the second staff contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes.

Üits kaits kolm ne - li viis kuus, seid - se, kus om mi - nu ar - mu ke

Ta põ - le siin, ta põ - le sääl, sest te - mä om A - mee - ri - kan.

13. MAJA ILU

Marie Sarv < Ann Tomson, 59 a. (1935)
Karksi khk., Karksi v., Liiva t.
ERA II 96, 171/2 (15)

Mängije käive sõõrin:

Ku peremiis kodun, sis maja elu ilus :|

Peremiis tullu sõõri sissi

Tammtiisel, tammtiisel, tammtiisel, talleraa :|

Siin käinu terve ring jalga kõvaste maha lüien ja karates edesi. Võetes pernaine sissi.

Ku pernaine kodun, sis maja elu ilus :|

Tammtiisel, tammtiisel, tammtiisel, talleraa :|

Ku perepoig kodun, sis maja elu ilus :|

Tammtiisel... :|

Ku peretüdär kodun, sis maja elu ilus :|

Tammtiisel... :|

Sis äitsneve õvve ja kasvave kambri :|

Tammtiisel... :|

Sehen olije käinü välissõõrige vastapidi.

Ku peremiis kodund, sis maja ilu kadund :|

Tammtiisel... :|

Peremiis lännü vällä.

Ku pernaine kodund, sis maja ilu kadund :|

Tammtiisel... :|

Pernaine ärä.

Ku perepoig kodund, sis maja a-uu kadund :|

Tammtiisel... :|

Perepoeg ärä

Ku peretüdär kodund sis maja ilu kadund :|

Tammtiisel... :|

Peretüdär ärä

Sis ikeve nuka ja karjuve kambri :|

Tammtiisel... :|

Viis: A. Jalakas, Karksi
RKM II 143, 433

Ku pe - re - miis ko - dun, sis ma - ja e - lu i - lus Ku
pe - re - miis ko - dun, sis ma - ja e - lu i - lus
Tamm - tii - sel, tamm - tii - sel, tamm - tii - sel, tal - le - ra - a

14. RIKAS MIIS

P. Ruubel-Kanniste, Halliste
EÜS II 110

Mia ole rikas miis, miul om sirgu oste sehen :|
Palle siut, oh rikas miis, anna mul oma sirkudest :|
Vaesel mehel ei anna ma üttegi oma sirgukest :|
Ku ei anna, võta esi kaunimpe ja parempe :|

Viis: A. Soots, Halliste
RKM II 102, 403

Mi - a o - le ri - kas miis, miul om sir - gu os - te sehen
Vae - sel mehel ei an - na ma üt - tegi o - ma sir - gu - kest

Pal - le siut, oh ri - kas miis, an - na mul oma sir - ku - dest
Ku ei an - na, võ - ta esi kau - nim - pe ja pa - rem - pe

15. ÄLLILAUL

*Richard Viidalepp < Kreet Unt, 76 a.
Halliste khk., Abja vanadekodu (1935)
ERA II 78, 519 (5)*

Kasva, kasva karjatses :|
Äti ärjä oidijes :|
Nänni lehmä nüsjes :|
Sõtsi sia süütjes :|
Velle täku juutjes :|
Kasva, kasva karjatses :|
Kaaraterä raskempes :|
Tanguterä targempes :|

*Viis: K. Kuk, Karksi, Lilli
RKM II 104, 381*

Kas - va, kas - va kar - jat - se - es, kas - va, kas - va kar - jat - se - es,
Ä - ti är - jä oi - di - je - es, ä - ti är - jä o - i - di - jes

